

Posudek

PhDr. Zdeňka Michalová, PhD.

Psychologické aspekty individualizace přístupu k žákům se specifickými poruchami učení

Diplomová práce, Praha, FFUK 2011. 123 stran textu + 1 příloha

Po dlouhé době hromadného a jednotného přístupu k dětem ve školním vzdělání působí stále ještě nepatříčně požadavky po větší individualizaci přístupů k žákům s ohledem na jejich aktuální způsobilost. Vždyť i po několika letech platnosti školského zákona, který v roce 2005 zakotvil povinnost školy individualizovat přístup k žákovi, je realizace v praxi zejména u intaktních žáků stále na samém počátku. Je proto vhodné začít od skupiny žáků, která je v českém školství etablovaná více než 40 let, uznává se její specifická, nezbytnost odlišných přístupů při výuce i při hodnocení. Jde o žáky se specifickými poruchami učení.

Diplomová práce si klade za cíl více porozumět cestám, kterými se ubírá naplňování individualizace u této skupiny žáků v reálné praxi učitelů. Z psychologického hlediska jde o významný a perspektivní cíl.

V literárně přehledové části zpracovává dr. Z. Michalová relevantní tematické oblasti: školský systém a jeho vývoj a zaměření ve vztahu k vyrovnávání se s jedinci s postižením, specifické poruchy učení. Vzhledem ke svým dlouholetým badatelským, pedagogickým i publikačním zkušenostem nepodlehla běžnému lákadlu uvést v diplomové práci veškeré prostudované materiály. Neklade jen vedle sebe jednotlivé poznatky a definice, ale dokáže upozornit na aspekt, který je z hlediska zpracovávaného tématu relevantní. Na druhé straně je škoda, že autorka nezmínila své vlastní dosavadní publikace, ve kterých se dané problematice také věnuje, byť třeba víc z pedagogického pohledu a s ohledem na praktické potřeby vzdělávání. Literárně přehledová část práce je zpracována korektně, odkazy na literaturu jsou uváděny lege artis, autorka si vytváří dobré předpoklady pro koncipování empirické části a její následné začlenění do existujících poznatků.

V empirické části se diplomandka věnuje analýze znalostí o SPU u 305 pedagogů základních škol z celé republiky. Vychází z důkladného a obsáhlého dotazníku, ve kterém zjišťuje znalosti o SPU, o nápravných postupech, které učitelé znají a které používají. To umožňuje provést množství srovnávání, např. mezi učiteli 1. a 2. stupně, podle vzdělání, pohlaví, délky praxe apod. Samozřejmě významné je srovnání znalostí a použití metod v praxi. Rozbor je velmi důkladný.

Byl bych rád, kdyby dr. Michalová mohla v diskusi vysvětlit, proč z dat, která měla k dispozici nelze odvodit, že čím učitel déle učí, tak tím menší jsou jeho teoretické znalosti (str. 98) a jak by musel vypadat výzkumný projekt, aby mohla odpovědět přiměřeněji.

Diskuse je obsáhlá a zcela adekvátní. Podstatné je, že se diplomandka vrací k uváděné literatuře a propojuje stávající poznatky s vlastními zjištěními. Právě v diskusi se projevují autorčiny dlouholeté zkušenosti v oboru i odborná a lidská vyzrálость.

Závěr: Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně. Doporučuji současně zveřejnit zejména empirické části diplomové práce v odborném tisku.

PhDr. Václav Mertin

1.9.2011